

Talousarvion raami 2024

KPHVAHAL 29.05.2023 § 145
2043/00.02.01/2023

Valmistelija talousjohtaja Helinä Saarela ja talouspäällikkö Tiina Högnabba

Yleistä taloussuunnittelusta ja aikataulu

Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti hyvinvointialueen on laadittava kullekin kalenterivuodelle talousarvio, jonka aluevaltuusto hyväksyy edellisen vuoden loppuun mennessä. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvio sisältää hyvinvointialueen tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat sekä tuloarviot, ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Investointia varten hyvinvointialue voi ottaa pitkäaikaisen lainan, jos valtioneuvosto on antanut siihen lainanottovaltuuden. Rahoitustarvetta ei saa muutoin kattaa pitkäaikaisella lainalla. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma on laadittava niin, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle tuodaan tässä kokouksessa linjattavaksi talousarvioraami 2024. Raamin hyväksyminen mahdollistaa toiminnan ja talouden suunnittelun aloittamisen toimialueilla heti kesän alussa. Suunnittelukausi toimialueilla jatkuu 8.9.2023 saakka. Soiten talouden henkilöstö koordinoi suunnittelua ja valmistelee talousarvion ja -suunnitelman aluehallituksen ja valtuuston käsittelyyn seuraavan aikataulun mukaisesti:

Vaihe	Virkamiesvalmistelu	Päätöksenteko
Raami 2024-2027		Aluehallitus 29.5.2023
Ohjeet toimialueille	6/2023 alussa	
Valmistelu toimialueilla	6/2023 – 8.9	
Työstöaikaa taloustiimissä	9.9 – 2.10	
1. luonnos TA2024-2027		Aluehallitus 9.10.2023
Työstöaikaa taloustiimissä	10.10 -20.11	
Aluehallituksen päätöskäsittely		Aluehallitus 27.11.2023
Aluevaltuuston päätöskäsittely		Aluevaltuusto 4.12.2023
Mahdollinen iltakoulu		11/2023

Raami, talousarvio 2024

Toukokuussa aluehallituksessa (KPHVAHAL 29.05.2023 § 145) ja -valtuustossa (KPHVAHAL 29.05.2023, §32) käsiteltävä Soiten lisätalousarvio muodostaa pohjan talousarvion raamille 2024 edellytyksellä, että aluevaltuusto vahvistaa lisätalousarvion 29.5 kokouksessaan.

Kantava ajatus talousarvion 2024 raamille on, että tuottojen kasvun tulee olla suurempi kuin kulujen kasvu. Tämä edustaa vastuullista taloudenpitoa, jonka mukaisesti keräämme puskuria tulevaisuuteen. Tuottojen kuluja suurempi kasvu on myös suunnitteluvuoden sisäistä riskienhallintaa, sillä tuotto- tai kuluvirtaan voi kohdistua yllätyksiä näkyen talousarviota heikompana tuloskehityksenä. Kolmantena perusteena on vuosittain laadittava investointisuunnitelmamme, jonka toteuttamisen edellytyksenä on riittävä tulo-rahoitus ja valtioneuvoston myöntämä lainanottovaltuus.

Lisätalousarvo (ks. yllä aluehallitus ja -valtuustokäsittelyt) sisältää 16,6 miljoonan euron (4,5 %) tuottojen kasvun (pl. tuet ja avustukset) vuodesta 2023 vuoteen 2024. Kulujen kasvu 2023 vs. 2024 on 13 miljoonaa euroa (3,6 %) (pl. tuet ja avustukset). On kuitenkin mahdollista, että tuottoihin tai kuluihin kohdistuu lisätalousarviota heikompi kehitys vuonna 2024. Tähän varautumiseksi esitämme 700.000 euroa korkeampaa tulosarviota vuodelle 2024 kuin mitä lisätalousarviossa. Tämä esitetään toteutettavaksi siten, että arviota ulkoisista tuotoista kasvatetaan 500.000 eurolla, arviota kuluista supistetaan 500.000 eurolla ja rahoituskulujen ennustetta nostetaan 300.000 eurolla. Nämä muutokset huomioiden, tulosennuste 2024 nousee lisätalousarvion 2,4 miljoonasta eurosta 3,1 miljoonaan euroon. Tällöin tuotot kasvavat +4,6 % ja kulut +3,4 %. Kasvuprosentit toteuttavat siten talousarvion 2024 raamiksi esitettävää linjausta tuottojen kasvu > kulujen kasvu. Valtionvarainministeriön 4.4.2023 julkaisema ennakkollinen laskelma hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2024 osoittaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen yleiskatteellisen valtionrahoituksen osuudeksi 314,7 miljoonaa euroa. Laskelma perustuu ennakkotietoihin ja voi siten vielä muuttua.

Mikäli vuoden 2023 kulut näyttäisivät syksyn talousarviokäsittelyn yhteydessä ylittävän talousarvion 2023, kulukasvuprosenttia 3,4 % ei lisätä tähän korkeampaan vuoden 2023 kulusummaan. Vuoden 2024 talousarvion kulusumman kattona pidetään tällöin absoluuttista tasoa 382,9 M€, joka siis muodostuu kulut TA2023 lisättyinä 3,4 %. Tämä tarkoittaa, että tällaisessa tilanteessa kulukasvun tulee olla pienempi kuin 3,4 %.

Talousarvion 2024 kulujen kasvu 3,4 % on tiukka raami huomioiden inflaation, henkilöstövajeen ja sote-palvelujen tarve-ennusteen vaikutukset. Raamin tiukkuus on välttämättömyys, sillä kulumme pitää sopeuttaa sen tuottoraamin sisään, mikä meille pääosin valtion rahoituksen koon muodossa muodostuu.

Edellä kuvattu talousarvion 2024 raami tiivistetysti kuvattuna alla.

Tuloslaskelman erä	Muutos, LISÄTA2023 vs. TA2024, %
Tuotot	+4,6 %
Kulut	+3,4 %

Huom. Edellä esitetyt muutosluvut (€ ja %) on laskettu ilman valtionavustusten (aiemmin alkaneet ja suunnittelukautena jatkuvat hankkeet sekä valtionavustus 7,3 M€ toiminnan vakiinnuttamiseen) euromääriä. Ne kasvattavat yhtä paljon tuottoja ja kuluja, joten niiden tulosvaikutus on 0,0 €. Eliminointi tuo paremmin esille normaaliin toimintaan liittyvät tuotot ja kulut.

Päätösesitys

Aluehallitus hyväksyy talousarvion raamiksi vuodelle 2024 tuotot +4,6 % ja kulut +3,4 % verrattuna lisätalousarvioon 2023. Raami toteuttaa linjausta tuotot > kulut. Mahdolliset toimialuekohtaiset erot tuottojen ja kulujen kasvuprosenteissa valmistellaan kevään mittaan viranomaisvalmisteluna siten, että ne yhteenlaskettuna toteuttavat talousarvion raamin.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Merk. tied. talousjohtaja Helinä Saarela esitteli asian kokouksen alussa.